

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
 Кафедра англійської філології і перекладу

УЗГОДЖЕНО
 Декан

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з навчальної роботи

_____ Н. Ладогубець
 «__» _____ 2021 р.

_____ А. Полухін
 «__» _____ 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Переклад в авіаційній галузі»

Освітньо-професійна програма: «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська

Форма навчання	Семестр	Усього (год./кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР /К.р.	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна:	1	120/4	-	34	-	86	-	-	диф. залік 1с
Заочна	1	120/4	-	12	-	108	1 к -1 с	-	диф. залік 1с

Індекс: РМ-8-035.041 /21-3.1.3

Індекс: РМ-8-035з/21-3.1.3

СМЯ НАУ РП 12.01.03-01-2021

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Переклад в авіаційній галузі»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 2 з 10	

Робочу програму навчальної дисципліни «Переклад в авіаційній галузі» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська», навчальних планів № НМ-8-035.041/21, № РМ-8-035.041/21, № НМ-8-035з/21, № РМ-8-035з/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 035 «Філологія», спеціалізацією 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

старший викладач кафедри англійської філології і перекладу _____ М.Л. Пилипчук

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська» спеціальності 035 «Філологія», спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська» – кафедри англійської філології і перекладу, протокол № ___ від _____ 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми _____ Сидоренко С.І.

Завідувач кафедри _____ Сидоренко С.І.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол № ___ від «___» _____ 2021 р.

Голова НМРР _____ Кокарєва А.М.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	4
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	4
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.....	5
2.3. Тематичний план	6
2.4. Завдання на контрольну (домашню роботу)	7
2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи	7
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	7
3.1. Методи навчання.....	7
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет.....	8
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	8

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Переклад в авіаційній галузі»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 4 з 10	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Переклад в авіаційній галузі» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни

Дана навчальна дисципліна є практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі авіаційного перекладу.

Метою викладання дисципліни є розвиток у студентів умінь та навичок аналізу та двостороннього перекладу науково-технічної та юридичної літератури авіаційного спрямування.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вдосконалення практичних навичок адекватного перекладу фахової авіаційної літератури з англійської на українську мову та навпаки;
- вивчення термінологічної лексики авіаційної галузі;
- уміння застосовувати стилістичні, граматичні та лексичні перекладацькі трансформації у процесі перекладу авіаційної літератури.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна

- упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами;
- збирати й систематизувати мовні, літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів, зокрема тексти спеціальної тематики;

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- володіння системою знань, умінь та навичок, необхідних для здійснення перекладацької діяльності;
- здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в перекладацькій діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки:

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін як «Переклад в авіаційній галузі», «Практика усного та писемного мовлення (англійська мова)», «Сучасні інформаційні технології у перекладацькій діяльності», «Переклад галузевої літератури» та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Редагування перекладів», «Усний переклад».

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Переклад в авіаційній галузі»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 5 з 10	

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля №1 «**Безпека польотів**», який є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до модуля

Модуль 1. Безпека польотів.

Інтегровані вимоги до модуля № 1: у результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля № 1 «Основи авіаційного перекладу» здобувач повинен **знати** основні терміни та термінологічні сполучення щодо безпеки авіації українською та англійською мовами, діяльність міжнародних організацій цивільної авіації у сфері безпеки польотів, льотні пригоди, їх причини та попередження, проблеми людського фактору в авіації, вплив авіаційної діяльності на навколишнє середовище; **вміти:** перекладати оригінальну фахову авіаційну літературу; володіти лексиною терміносистеми цивільної авіації; аналізувати граматичні та лексичні особливості англійського й українського науково-технічного тексту фахової мови авіації.

Тема 1. Основні визначення щодо безпеки польотів. Основна термінологія, встановлена ІКАО, щодо безпеки польотів та її українські відповідники. Акти незаконного втручання у діяльність цивільної авіації їх типи. Авіаційні спецроботи, обшук та інспекційна перевірка. перевірка повітряного судна, перевірка анкетних даних, сертифікація, комерційна та корпоративна авіація, недисципліновані пасажери, аспекти людського фактору, випробовування системи безпеки, невизначений багаж і т.д. Основні способи утворення та перекладу авіаційних термінів.

Тема 2. Льотні пригоди та їх попередження. Типи льотних пригод та заходи щодо їх попередження. Посадка за особливо тяжких умов, зсув вітру. Технічне обслуговування за станом та регламентне техобслуговування. Розслідування льотних пригод. Встановлення причини льотної пригоди, виявлення ланцюгу помилок, що призвів до катастрофи, вивчення передісторії льотної пригоди. Семантичний механізм утворення авіаційної термінології та способи перекладу таких термінів.

Тема 3. Стан авіаційної безпеки у США та країнах Західної Європи. Роль Федеральної авіаційної адміністрації у встановленні стандарту безпеки польотів у Сполучених штатах. Деретуляція у сфері авіаційної безпеки. Підготовка інспекторів безпеки. Проведення інспекційних перевірок. Бюрократичні перешкоди на шляху покращення положень, що регулюють стан безпеки. Афіксальний механізм утворення авіаційної термінології та способи її перекладу. Роль авіаційних адміністрацій країн Західної Європи, зокрема Великобританії, у встановленні стану безпеки польотів у Європі. Деретуляція у сфері авіаційної безпеки. Підготовка інспекторів безпеки. Проведення інспекційних перевірок. Способи перекладу термінів-складних слів.

Тема 4. Робота міжнародних організацій щодо покращення заходів авіаційної безпеки. Роль ІКАО та ІАТА у покращенні стану авіаційної безпеки. Додаток 17 до Чиказької конвенції: основні положення. Робота Федеральної адміністрації та інших міжнародних та національних організацій щодо покращення стану авіаційної безпеки. Способи перекладу термінів-усталених словосполук.

Тема 5. Зіткнення у повітрі та контрольоване зіткнення із землею. Авіаційні пригоди, що призвели до катастрофічних наслідків. Засоби, що допомагають уникнути льотної пригоди: служба автоматичної передачі даних, система управління польотом, всеспрямований радіомаяк, дальномірне обладнання, радіолокаційне наведення. Контекстуально-семантичний аналіз багатокomпонентних термінів.

Тема 6. Людський фактор у сфері авіаційної безпеки. Роль людського фактору у

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Переклад в авіаційній галузі»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 6 з 10	

льотних пригодах та їх розслідуванні. Встановлення ланцюгу помилок, що вчинив пілот під час польоту, виявлення причинно-наслідкових зв'язків та передісторії. Структурний аналіз авіаційних термінологічних аббревіатур та способи їх перекладу.

Тема 7. Безпека польотів на борту повітряного судна. Заходи щодо запобігання незаконного втручання у діяльність міжнародної цивільної авіації на борту повітряного судна. Попередження захоплення повітряного судна, потрапляння на борт вибухових речовин, озброєння та інших небезпечних об'єктів. Перевезення осіб під наглядом або таких, що мають особливий адміністративний статус. Дії членів екіпажу під час захвату повітряного судна. Правила поведінки з недисциплінованими пасажирями. Способи перекладу елементів жаргонної та розмовної лексики в авіаційній термінології.

Тема 8. Безпека польотів в аеропорту. Заходи щодо запобігання незаконного втручання у діяльність міжнародної цивільної авіації на борту повітряного судна. Програма охорони аеропортів. Комітет з охорони аеропортів. Охоронна інфраструктура аеропорту та її вдосконалення. Використання металодетекторів, пристроїв для пошуку вибухівки та інших засобів для охорони цивільної авіації від актів незаконного втручання. Засоби спостереження, огляд багажу пасажирів. Способи перекладу полісемічних авіаційних термінів. Спеціальне обладнання для забезпечення охорони аеропорту та обладнання, що розташовано на його території. Підрозділи з охорони цивільної авіації та їх функції. Синонімічні способи перекладу в авіаційній термінології.

Тема 9. Тероризм як загроза авіаційній безпеці. Зростаюча загроза тероризму у світі та методи запобігання терактам, що пов'язані з міжнародною цивільною авіацією. Причини та наслідки терактів. Найбільш відомі випадки терактів, напад на Башти Близнюки у Сполучених Штатах та ін.

Тема 10. Авіація та захист навколишнього середовища. Шкідливі викиди в атмосферу, забруднення води, викиди шкідливих газів, забруднення ґрунтів, випадки розливу палива на землю. Встановлені допустимі межі забруднення навколишнього середовища. Звукові шуми, утворені літаками. Глушники та двигуни, що утворюють менший рівень звукового шуму.

2.3. Тематичний план.

№ п/п	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)					
		Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
		Усього	Практ. заняття	СРС	Усього	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8
Модуль №1 «Безпека польотів»							
		1 семестр			1 семестр		
1.1	Основні визначення щодо безпеки польотів.	7	2	5	9	2	7
1.2	Акти незаконного втручання у діяльність цивільної авіації їх типи.	7	2	5	7	2	5
1.3	Авіаційні спецроботи, обшук та інспекційна перевірка.	7	2	5	5	–	5
1.4	Льотні пригоди та їх попередження.	8	2	6	9	2	7
1.5	Стан авіаційної безпеки у США.	6	2	4	5	–	5
1.6	Стан авіаційної безпеки у країнах Західної Європи.	7	2	5	6	–	6
1.7	Робота міжнародних організацій щодо покращення заходів авіаційної безпеки.	6	2	4	5	–	5

1.8	Роль ІКАО та ІАТА у покращенні стану авіаційної безпеки.	7	2	5	7	–	7
1.9	Зіткнення у повітрі та контрольоване зіткнення із землею.	7	2	5	7	–	7
1.10	Людський фактор у сфері авіаційної безпеки.	7	2	5	5	–	5
1.11	Безпека польотів на борту повітряного судна.	8	2	6	8	2	6
1.12	Безпека польотів в аеропорту.	7	2	5	5	–	5
1.13	Засоби спостереження, огляд багажу пасажирів.	8	2	6	7	–	7
1.14	Тероризм як загроза авіаційній безпеці.	7	2	5	7	–	7
1.15	Авіація та захист навколишнього середовища.	7	2	5	5	–	5
1.16	Способи перекладу елементів жаргонної та розмовної лексики в авіаційній термінології.	8	2	6	7	2	5
1.17	Модульна контрольна робота №1	6	2	4	–	–	–
1.18	Контрольна (домашня) робота	–	–	–	8	–	8
1.19	Підсумкова семестрова контрольна робота	-	-	-	8	2	6
Усього за 1 семестр		120	34	86	120	12	108
Усього за модулем №1		120	34	86	120	12	108
Усього за навчальною дисципліною		120	34	86	120	12	108

2.2. Завдання на контрольну (домашню) роботу.

Контрольна (домашня) робота з дисципліни виконується у першому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення практичних знань та вмінь студента при вивченні дисципліни.

Завдання на контрольну роботу розміщені кафедрою англійської філології і перекладу в електронному репозитарії НАУ. Виконання контрольної (домашньої) роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій, розроблених провідним викладачем кафедри.

Час, потрібний для виконання контрольної роботи, складає 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми та тем навчального модуля «Безпека польотів» та доводяться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу навчального матеріалу;
- репродуктивний метод;
- метод рольової гри;
- метод моделювання виробничих ситуацій.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні практичних занять, самостійному вирішенні навчальних задач, роботі з навчальною літературою.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Дорошенко С. І. Загальне мовознавство [Текст] : рек. МОН України як навч. посібник для студ. ВНЗ / С. І. Дорошенко; МОН України, Харківський нац. педагогічний ун-т імені Г. С. Сковороди. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 283 с.

3.2.2. Гудманян А.Г., Суслова Г.А., Іванова Н.І., Каширська О.В. Англійська мова. Translation of official documents on civil aviation / Гудманян А.Г., Суслова Г.А., Іванова Н.І., Каширська О.В. – К.:

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Переклад в авіаційній галузі»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 8 з 10	

НАУ, 2005. – 180 с.

3.2.3. Гільченко Р.О. Англо-український навчальний словник авіаційних термінів / Гільченко Р.О. – К.: Поліфаст, 2005. – 285 с.

Допоміжна література

3.2.4. Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки спеціаліста з військового перекладу. – К.: ВІКНУ, 2000. – 72 с.

3.2.5. Зарицький М.С. Актуальні проблеми українського термінознавства: Підручник. – К.: ІВЦ "Видавництво «Політехніка»"; ТОВ "Фірма «Періодика»", 2004. – 128 с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. Security Manual for Safeguarding Civil Aviation against Acts of Unlawful Interference [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.icao.int/en/AVSEC/SFP/Pages/SecurityManual.aspx>

3.3.3. Пилипчук М.Л. Лексико-граматичні особливості англomовного радіообміну та їх відтворення в перекладі. – <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/36015>

3.3.4. Пилипчук М.Л. Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни "Переклад в авіаційній галузі" для студентів освітнього ступеня магістра [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/47231>

3.3.5. Oxford English for Aviation [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vancesclass.pbworks.com/w/file/etch/95013737/Oxford%20English%20for%20Aviation%20Book.pdf>.

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	Модуль №1	
	1 семестр	1 семестр
Виконання тестових перекладів	106.×5 = 50	106.×4 = 40
Відповідь на практичному занятті	56.×6 = 30	–
Виконання контрольної (домашньої) роботи	–	30
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>48 балів</i>	–
Підсумкова семестрова контрольна робота	–	30
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	–
Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Переклад в авіаційній галузі»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 12.01.03-01-2021
		стор. 9 з 10	

роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка, перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				